

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 21

Gorica - 22. junija 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

NAŠE UGOTOVITVE PO VOLITVAH

Že v zadnji številki smo objavili neuradne podatke o volivnih izidih v tržaški občini. Vseh volivnih upravičencev je bilo 198.300. Volilo je 171.096 upravičencev ali 86,3 odstotkov. Veljavnih glasov je bilo 168.108. Od tega so dobile italijanske stranke 106.108 glasov, stranke, ki so za neodvisno tržaško ozemlje pa 61.136 glasov ali okroglo 37 odstotkov. Slovenska narodna lista je dobila 3017 glasov in enega občinskega svetnika. Na podlagi preferenčnih glasov je bil izvoljen na slovenski narodni listi dr. Josip Agneletto. Dobil je 733 preferenčnih glasov. Organizirani slovenski katoličani smo imeli na narodni listi tudi svoje kandidate, vendar pa ni bil nobeden izvoljen, ker je bilo za skupno listo oddanih premalo glasov in je tako dobila le enega zastopnika v občinskem svetu. Kljub nekaterim neljubim izpadom med volivno borbo kot demokrati iskreno čestitamo g. dr. Agnelettu k izvolitvi. Prepričani smo, da bo na svojem odgovornem, težavnem in prav nič zavirljivem mestu zagovarjal in ščitil pravice in težnje vseh

volivcev, ki so volili Slovensko narodno listo. V demokratičnem redu je pač tako, da ima vsakdo pravico in dolžnost boriti se za uveljavljanje tistih idej, ki se mu zdijo pravilne. Mi se odločno borimo za slovensko narodno, krščansko in socialno idejo. To pa seveda ni in ne more biti nikaka ovira za skupen nastop z ljudmi drugačnega svetovnega nazora, kadar gre za skupno narodno stvar. Tega naj se zavedajo tisti, ki so skušali s ponarejenimi letaki v zvezi s procesom v Postojni, katere so podtaknili članom Slovenske krščansko-socialne zveze, razbiti sodelovanje med SKSZ in SDZ. Vsem in vsakomur javno povemo, da bomo slovenski katoličani pogumno nadaljevali z delom za utrditev katoliške in socialne ideje med našim ljudstvom; ko bo šlo za skupno slovensko narodno stvar, pa bomo sprejeli sodelovanje vseh demokratičnih in nekommunističnih Slovencev.

Prostor nam ne dopušča, da bi podrobneje razmišljali o volitvah. Le eno naj nam bo opomin in šola za

bodočnost: zelo veliko Slovencev pri teh volitvah ni izpolnilo svoje narodne dolžnosti. Večina slovenskih volivcev je glasovala za neslovenske liste, kakor za komuniste, ki so se sami označili kot italijanska stranka, za razne independence in nekaj malega verjetno tudi za krščansko demokracijo. Vprašajmo se, kje je tista narodna zavest, s katero smo se primorski Slovenci včasih tako radi ponášali? Kdor je glasoval za neslovenske liste, je glasoval za svojo narodno smrt, je dal glas za novo preganjanje zavednih Slovencev, proti jeziku svojih očetov in je s tem grešil nele proti svojemu narodu, ampak tudi proti četrti božji zapovedi. Naša prva naloga je zdaj, da budimo med našim ljudstvom narodno zavest.

Samo v tržaški občini je volilo okoli 30.000 Slovencev. Če bi se ti ne cepili na razne stranke, bi si bili lahko izvojevali dostojno zastopstvo v občinskem svetu in bi vsemu svetu pokazali pravo narodnostno sliko Trsta. Zunanji svet, ki ne pozna teh posebnih razmer in

ki tudi ne ve ali noče vedeti, da je na desetisoče ljudi prišlo voliti iz Italije, nas površno sodi samo po volivnih izidih. Poleg krivičnega volivnega zakona, ki je tisočem naših ljudi odvzel volivno pravico, poleg nepravilnosti anagrafskega urada v škodo Slovencev in poleg drugih zvijač, ki so jih zakrivali drugi, si moramo tudi sami položiti roko na srce in priznati, da smo se premalo zavedali važnosti teh volitev. Ta zavest naj vsaj zdaj zdam vse tiste, ki niso izpolnili svoje narodne dolžnosti, ostale pa naj vzpodbudi k večjemu delu za naš narodni, gmočni in moralni preporod.

Če upoštevamo vso oblast, denarna sredstva in naklonjenost ZVU na italijanski strani ter vse neugodne okoliščine na slovenski strani, moramo reči, da italijanske stranke niso dosegle tako prepričljivega uspeha, kot so ga pričakovale. Dejstvo je, da je skupno le nad 61.000 ljudi glasovalo za Svobodno tržaško ozemlje. To število se je močno povečalo pri nedeljskih volitvah v podeželskih občinah. Na kandidatnih

listah raznih strank je bilo izvoljenih 9 Slovencev, ki so vsi za Svobodno tržaško ozemlje. Te glasove morajo upoštevati vsi tisti ki so pričakovali, da skupine, ki so za Svobodno ozemlje, ne bodo imele nikakega odziva med ljudstvom. Občinske volitve torej niso dale jasnega odgovora na vprašanje, ali je prebivalstvo za Svobodno ozemlje ali za priključitev k Italiji.

Končno moramo še spregovoriti besedo v obrambo naših hišnih pomočnic in vernih slovenskih žena. Nekateri jim očitajo, da so v velikih meri volile italijansko krščansko demokracijo, kar pa ne drži. Popolnoma gotovo lahko trdimo, da so vse organizirane slovenske hišne pomočnice volile narodno listo in da mnoge že čutijo zaradi tega posledice pri svojih gospodinjstvih. Njim se moramo sploh zahvaliti, da je slovenska narodna lista dosegla zadostni količnik za enega odbornika! Zato jim gre vsa čast in priznanje. Kdor drugače govori, jim dela krivico.

Razgled po svetu

Kakšna bo bodočnost Trsta?

Kakor je vsem znano, je tik pred volitvami prišel v Trst tudi ministrski predsednik g. De Gasperi in govoril na zaključnem zborovanju krščanske demokracije. Njegov govor je bil dostojen in zmeren, kakor se za državnika njegovega formata spodobi. Poudaril je voljo italijanske vlade, da spoštuje mirovno pogodbo, govoril je o sožitju med Slovenci in Italijani, o potrebi po pomirjenju med Italijo in Jugoslavijo ter o tem, da mora Trst služiti kot pomorsko izhodišče Srednji Evropi in Podonavju. Izjavil je seveda tudi, da bo Italija delala za mirno priključitev tržaškega ozemlja k Italiji.

V odgovor na De Gasperijev obisk v Trstu in na vročo volivno borbo so priredili v Koprniku veliko zborovanje, na katerem sta govorila tudi predsednik slov. vlade Miha Marinko in hrvatski minister Dušan Dimič. Dimič je med drugim rekel, da je Jugoslavija pripravljena izpolnjevati določbe mirovne pogodbe pod pogojem, da jih izpolnjujejo tudi drugi, ki so jo podpisali. Nato je nadaljeval: »Spričo De Gasperijeve svečane obveze, da bo storil vse za priključitev tržaškega ozemlja k Italiji, pred vsem svetom izjavljamo, da ne bomo nikoli pristali na to, da bi žrtvovali še kateri koli del našega narodnostnega ozemlja in našega naroda niti italijanskemu, niti anglo-amerišnemu imperializmu.«

Ker je predsednik De Gasperi izjavil, da bo delal za spremem-

bo mirovne pogodbe na miren način in ker Jugoslavija tega ne želi, kot je razvidno iz gornje izjave, lahko sklepamo, da bo vsaj zaenkrat ostalo pač vse pri starem.

Nemčija in Avstrija

Ko to pišemo, pariška konferenca zunanjih ministrov še vedno ni končana. Ker spočetka nobena stran ni hotela popustiti, je bilo računati, da se bodo ministri razšli brez vsakega uspeha. Končno pa je Višinski le malo popustil in zato se je konferenca zavlekla. Vprašanje združitve obeh Nemčij je sicer padlo v vodo, upati pa je, da bo za silo rešeno vprašanje gospodarskega prometa v Berlinu ter med obema Nemcijama. Sporazumeli se bodo tudi o avstrijski mirovni pogodbi. Tudi tu je prišlo do preobrata, ker Sovjeti ne podpirajo več Jugoslavije, da bi dobila del južne Koroške, kar je bila glavna ovira za avstrijsko mirovno pogodbo.

Boj med hudičem in Belcebubom

V Wroclavu na Poljskem so zborovali voditelji Kominforma. Sklepali so, kako bi najuspešneje kaznovali in uničili svojega rdečega tovariša Tita. Države Kominforma so skoro popolnoma prekinile vse gospodarske stike s Titovo Jugoslavijo, ki je na robu gospodarskega zloma. Posledice najbolj čuti preprosto ljudstvo, ki dobesedno skoro ničesar več nima in ne ve več, kaj bi iz obupa pričelo. Ljudje pričakujejo, da jih bodo rešili Anglo-amerikanci, ki pa

pomagajo Titu in se z njim pogajajo ter mu nudijo gospodarsko pomoč, da se bo lahko obdržal na oblasti. Titovci pri tem pridno zapirajo vse, ki kolikaj simpatizirajo z Anglo-amerikanci. Tako tudi v boju med Titom in Kominformom, to je hudičem in Belcebubom, največ trpi le ubogo preprosto ljudstvo, ki ga poleg stradanja in vseh vrst pomanjkanja ter pritiska kakor živino podijo v gozdove, kjer mora sekati les za izvoz.

Niso proti veri — dokler niso na oblasti

Dokler komunisti niso na oblasti, zatrjujejo lahkovernim ljudem, da niso proti veri. Ko pridejo na oblast, skušajo najprej z vsemi, tudi krvavimi sredstvi, zatreti vero. To vidimo po vseh nesrečnih deželah, ki so padle pod rdečo oblast. Najnovejši primer nam je praški nadškof, pa tudi od drugod prihajajo poročila o preganjanju vere. Najbližje vzgleda zato imamo v Titovi Jugoslaviji. Iz Varšave na Poljskem pa poročajo, da so se tam komunistični dijaki z vso silo zagnali v procesijo na praznik sv. Rešnjega Telesa. Verniki so se rdečim mlečnozobnežem uprli. Prišlo je do spopadov in rdeča drhal bi jo izkúpila, če bi ji ne pomagala policija. Seveda bo zdaj oblast zaradi »neredov« procesije prepovedala.

Za pomirjenje v Grčiji

Sovjetska uradna poročevalska agencija Tass je objavila, da so se zastopniki Združenih

držav, Britanije in Francije te dni posvetovali o ustavitvi državljanske vojne v Grčiji. Sovjeti pravijo, da so za pomirjenje pod pogojem, če se izda amnestija in se razpišejo nove volitve, pri katerih bi tudi oni imeli svoje zastopnike. Bilo bi pametno, če bi oni dovolili zastopnike drugih držav pri volitvah v komunističnih državah. Grška vlada je mnenja, da je pomiritev možna, toda le takrat, če Sovjeti priznajo, da mora biti komunistična stranka, ki je povzročila toliko nesreč, krvoprelitja in razdejavanja, izključena iz javnega življenja v državi. Slišijo se glasovi, da bi Sovjeti prepustili grške komuniste njihovi usodi, če bi jim zahodne države dale proste roke, da bi obračunali s Titom.

Žrtve državljanske vojne v Grčiji

Poročilo grške vojske pravi, da je bilo v zadnjih 22 mesecih grške državljanske vojne, ki jo vodijo komunisti, pobitih okoli 44.000 ljudi. Izgube vladnih čet znašajo 11.000, komunisti pa so imeli 29.000 mrtvih. Ostale žrtve so civilisti.

Anglija v gospodarskih težavah

Anglija je zabredla v znatne gospodarske težave. Njen izvoz, ki je doslej znatno naraščal, je v aprilu padel. Zakaj? Zato, ker Anglija umetno ščiti funt, kar povzroča, da je angleško blago na svetovnem trgu dražje od blaga, ki ga ponujajo druge države, in tako ne more vzdržati konkurence. Poleg tega je skoro vsa angleška industrija podržavana in se mora boriti z vsemi zunanjetrogovinskimi težavami vlada in ne več podjetniki, ki so prej to lažje ter uspešneje opravljali.

Izidi volitev v tržaških okoliških občinah

OBČINA	Glasov	%	Sedeži
Devin - Nabrežina (Volivcev 2969, volilo 2856, udeležba 97,19 odst.)			
Slov. nar. lista	752	27,67	6
Slov. ital. ljudska fronta	395	14,53	3
SIAU	949	34,92	7
Unione democratici italiani	569	20,93	4
Delovskokmetična zveza	51	1,87	0
Zgonik (Volivcev 743, volilo 695, udeležba 93,53 odst.)			
Slov. nar. lista	182	26,83	4
Slov. ital. ljudska fronta	148	21,90	3
SIAU	345	51,06	8
Repentabor (Volivcev 356, volilo 325, udeležba 90,12 odst.)			
Neodvisna gosp. zveza	142	43,59	7
Slov. ital. ljudska fronta	86	26,40	4
SIAU	97	29,78	4
Dolina (Volivcev 3163, volilo 2721, udeležba 86,02 odst.)			
Neodvisna gosp. lista	772	29,22	6
Slov. ital. ljudska fronta	401	15,29	3
SIAU	1466	55,37	11
Milje (Volivcev 8111, volilo 7357, udeležba 89,98 odst.)			
Slov. ital. ljudska fronta	324	4,40	1
KP	4181	57,17	17
Krščanska demokracija	2047	27,62	9
Social. stranka Jul. krajine	574	7,66	2
Italijanska rep. stranka	242	3,29	1

Z volitvami v tržaških okoliških občinah zadnje nedelje so bile upravne volitve na STO zaključene. O volitvah v Trstu govorimo na uvodnem mestu. Naj dodamo še par besed k volitvam v okoliških občinah.

Najprej: Z izidom volitev moramo biti kar zadovoljni. Slovenska narodna lista, ki je nastopila v dveh občinah samostojno, v dveh pa sporazumno z nekomunističnimi so-mišljeniki, je v eni občini dobila največ glasov, v ostalih treh občinah je pa druga najmočnejša stranka. Za našo mlado politično organizacijo je to vsekakor lep uspeh.

TRETJA NED. PO BINKOŠTIH

Iz svetega evangelija po Luku

Jezusu so se približevali cestinarji in grešniki, da bi ga poslušali. Farizeji in pismouki so godrnjali: Ta grešnike sprejema in je z njim. — Povedal jim je pa to priliko: Kdo izmed vas, ki ima sto ovac in eno izgubljenega, ne pusti devet in devetdesetih v puščavi in ne gre za izgubljenega, dokler je ne najde? In ko jo najde, si jo zadene vesel na rame; in ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim pravi: Veselite se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki je bila izgubljena. Povem vam, da bo takó v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore. Ali katera žena, ki ima deset drahem, če izgubi eno drahmo, ne prižge svetilke in ne pomete hiše in skrbno ne išče, dokler je ne najde? In ko jo najde, skliče prijatelje in sosede in pravi: Veselite se z menoj, zakaj našla sem drahmo, ki sem jo bila izgubila. Tako bo, povem vam, veselje med božjimi angeli nad enim grešnikom, ki se spokori.

Kristus ni prišel na svet, »da bi svet sodil, ampak, da bi bil svet po njem zveličan«. Farizeji so se radi postavljali drugim za sodnike in jih brez usmiljenja obsojali. Čudno se jim je zdelo, da tudi Jezus iz Nazareta, ki ga je ljudstvo imelo za svetega moža in preroka, ni oholo obsojal grešnih ljudi, ampak »jih je sprejemal in celo jedel z njimi«. Farizejem se je zdelo, da bi bolje delal, če bi se ošabno proč obrnil od takih oseb.

Tudi v naših časih in razmerah se dobe taki farizeji. Sebe imajo za krepostne, vzvišene nad premožne »navadne ljudi«, in če se prigodi kod kaj grešnega, so hitro pri rokah z ostro obsodbo. Takega farizejstva ne najdemo le med krščanskimi verniki, kateri žive s Cerkvijo, ampak še veliko več med onimi naprednjaki, ki so Cerkvi tuji in menijo, da je »dovolj, da je človek pošten«.

Iz življenja Cerkve

„Bilten“ obsojen

V Sloveniji so komunistične oblasti ustanovile posebno »društvo duhovnikov OF«. Z grožnjami in s satansko zlobo so prisilile nekaj duhovnikov, da so pristopili. Pred časom smo že v našem glasilu opozorili na to komunistično organizacijo, ki je imela namen postaviti temelj slovenski narodni cerkvi.

»Iniciativni sekretariat duhovnikov članov OF pri IOOF Slovenije« je začel izdajati v Ljubljani z novembrom 1948. leta posebno glasilo, mesečnik, ki nosi v slogu komunistične spakedrane slovensčine naslov »Bilten«. Ta čudni nestvor, ki naj bi bil glasilo »ljudskih duhovnikov«, je pričel seveda pisati v komunističnem duhu ter učiti komunistično moralo ter Marksov evangelij. Kot sledi

Te vrste »poštenjaki« (in »poštenjakinje«) vidijo vsako iver v očesu brata, ki cerkev obiskuje in zakramente prejema. Povzpnejo se kmalu do splošne sodbe, da »so tisti, ki v cerkev hodijo, slabši ko drugi«. Tako se moderni farizej sam pred seboj lepega dela. Na Kristusa — Cerkev je med nami živeči Kristus — pada torej očitek, da se preveč peča z grešniki...

Kaj odgovarja Zveličar tem ošabnim naprednjem? »Nisem prišel na svet iskat pravičnikov, ampak grešnike«. Človek, ki hodi v cerkev, ki moli in prejema zakramente, s tem priznava svojo slabost in išče pomoči pri Jezusu; zato jo bo tudi dobil. Ošabnež, ki mu je dovolj, da »pošteno živi«, in se ne uklone pred Bogom, bo zapuščen in osramočen. »Kajti ni preskušen, kdor se sam priporoča, ampak kogar priporoča Gospod«.

Današnji evangelij prinaša prav posebno tolažbo tistim, ki čutijo nad seboj težo greha. Govori nam v prispodobah o velikem veselju, ki vlada v nebesih, kadar se kak grešnik spreobrne. Jasno je, da v nebesih niso veseli greha, ampak veseli so spreobrnjenja. Naravno je, da prehod iz slabega k dobremu povzroča opazovalcu izredno močan občutek vzradoščenja; tako n. pr. jutranja zarja, ki je prehod od teme k luči; podobno vedrina, ki nastane po nevihti. Grešnik sam, ki se v skesanji spovedi očisti dušnih madežev, čuti sladko duhovno tolažbo; kakor preroben in poživljen prihaja od spovednice. Veselje nebesčanov pa je tem izrazitejše, ker bolj neposredno vidijo in globlje umevajo božje delo v dušah: občudujejo ljubezen Srca Jezusovega in moč presv. Rešnje Krv; zavzeti strme nad božjo modrostjo in slave božje usmiljenje; v prazniškem razpoloženju se radujejo, da je spet ena duša našla pot k Bogu.

Ali ne bi tudi moderni farizej storil dobro, če bi se pomešal med »cestinarje in grešnike« tam pri spovednici, da bi tudi njega Jezus sprejel in ga povabil na večerjo sv. obhajila?

neizpodbitno iz sloga raznih dopisov člankov niso pisali duhovniki, čeprav so jih morali podpisovati. Docela marksistični slog ne pušča dvomov o očetovstvu cele vrste člankov.

Pohujšanje, ki ga je širil ta zlobni list, je bilo težko. Katoliška cerkev, ki ima od Boga poverjeno nalogo, da čuva nad čistostjo verskih in нравnih resnic ter da svari vernike pred zastrupljeno pašo, ni smela molčati. In tako je dne 12. aprila 1949 izdala sv. konciljska kongregacija posebno izjavo, v kateri slovesno ugotavlja, da je mesečnik Bilten zapadel pod kanon 1399, št. 6, in da je zato že po samem pravu (ipso jure) prepovedan in obsojen, ker »širi krive nauke, skuša zrahljati in podreti cerkveno disciplino in ker namerno sramoti katoliško hierarhijo«.

Pravni učinki te vrhovne cerkvene obsodbe Biltena so:

1. Biltenu ne sme nihče ne brati ne pri sebi obdržati ne drugim posoditi ne v drug jezik prevesti.

2. Prepoved veže vse katoličane v vesti, in sicer navadno pod smrtnim grehom.

3. Kdor prekrši to prepoved, stori po cerkvenem pravu zločin in zato zapade lahko še drugim cerkvenim kaznim.

Po Hitlerjevih stopinjah

Znana je preteklost praškega nadškofa msgr. Berana: iz praškega semenišča, kjer je bil za profesorja, je prišel v nacistično koncentracijsko taborišče v Dahau zaradi svoje narodne zavednosti. V taborišču je čakal osvobodjenje in se vrnil v Prago. Tukaj ga je doletela čast, da ga je sv. oče imenoval za praškega nadškofa in češkega primasa v splošno zadovoljnost čehoslovaškega naroda, ki je videl v njegovem imenovanju priznanje sv. stolice čehoslovaški duhovščini za njeno junaško zadržanje v boju zoper nacizem. Tedanji državni predsednik Beneš je nadškofa Berana tudi odlikoval za njegove zasluge za češki narod. Danes pa je msgr. Beran zopet na poti v koncentracijo in ga morda čaka še kaj hujšega, kajti Hitlerjev vredni naslednik Gottwald je za sedaj dal praškega nadškofa v hišni zapor, dokler ne pregledajo njegovih računov, da vidijo, kako je gospodaril s svojim premoženjem. Danes je torej msgr. Beran zopet v zaporu, toda ne stražijo ga več gestapovci, temveč njihovi vredni drugi Gottwaldovi komunistični agenti.

Kominform je na zadnjem zasedanju pred nekaj tedni sklenil, da poostri v vseh državah onstran železnega zastora boj zoper katol. cerkev. Prva med njimi je prišla na vrsto Čehoslovaška. Tukaj se je boj začel v dveh smereh: na eni strani so začeli veliko gonjo za ustanovitev narodne cerkve. Zato so začeli iskati povsod pristašev, zlasti med odpadlimi in šibkimi duhovniki. Ustanovili so v ta namen posebne skupine »katoliške akcije«, ki imajo nalogo, da vse ukrenejo za ustanovitev narodne, od Vatikana neodvisne cerkve. V teh skupinah »katoliške akcije« so zastopani odpadli duhovniki in tudi laiki. Država jim gre na vso moč na roko: daje jim denarno podporo, dovoli, da delajo versko propagando med delavstvom, itd. Na drugi strani je pa čehoslovaška komunistična partija začela siliti v škofo, naj se izjavijo za lojalno sodelovanje z državo, naj podprejo novo cerkev, naj popuste v raznih bistvenih točkah cerkvene discipline itd. Tu se je nadškof Beran postavil po robu za obrambo pravic Cerkve. Napisal je med drugim pismo, o katerem smo že zadnjič poročali.

Posledica njegovega nastopa je bila, da je državna policija ukazala strogo preiskavo v nadškofijski palači, češ da se tam zlorablja narodna imovina z neurejenim in nezmožnim gospodarstvom. Na vrata so postavili stražo in škofa internirali v njegovem stanovanju. Kakšen bo konec? Nadškof ga pravilno slutiti, zato je imel 17. junija govor v samostanu Strahovo, ki je v bistvu huda obtožba zoper državno oblast.

»Vi veste«, je rekel nadškof, »kako rad bi vam govoril od srca do srca. Toda tega ne bom storil. Nočem, da bi vas preganjali. Ne vem, do kdaj mi bodo dovolili vam govoriti s prižni-

ce. Morda boste kaj kmalu čuli po radiju vsakovrstnih reči na moj račun: da sem dal razna priznanja, ali da sem sklenil z državo pogodbo. Ponavljali vam bodo to od jutra do večera. Toda izjavljam pred Bogom in pred narodom, da ne bom pristal nikdar na nobeno pogodbo, ki bi kršila pravice Cerkve

ali škofov. Nobena stvar me ne bo mogla k temu prisiliti. Katoliška vera je samo ena in brez škofov ni katoliške vere. Kjer so škofje, tam je cerkev«. Nato je opozoril še duhovnike, naj se zaradi trenutnih tvarnih koristi ne udinjajo režimu, da ne izgube večne slave in svoje-ga poslanstva.

Katoliška Poljska

Poljska je globoko zavedna katoliška dežela: njeno katoličanstvo je živo, ponosno, zvesto do heroizma. K temu je mnogo pripomoglo trpljenje, ki ga je moral prenašati poljski narod, ki je bil stoletja in stoletja stisnjen med protestantovskim pruskim nakovalom in med ruskim kladivom. O Poljakih je znano, da so globoko verni; njihove cerkve so vedno obiskovane od ljud: vseh stanov, ki se udeležujejo sv. maše in ki tudi ob poznih urah pristopajo k mizi Gospodovi. Procesije iz vseh pokrajin Poljske romajo na slavno čenstohovsko božjo pot. Kljub žalostnim spremembam, ki jih je prinesel vojni čas, je ostala svoboda službe božje do sedaj neokrnjena. Država prispeva še vedno pri obnovi cerkvenih poslopij, ki so vključena v obnovitveni načrt. V šolskih sobah kraljuje še vedno sv. razpelo, šolski pouk se začinja in tudi končuje še vedno z molitvijo. V osnovnih šolah se poučuje krščanski nauk po dve uri na teden; tega nauka so oproščeni samo tisti otroci, kojih starši so prosili izrecno za to.

Zadnja leta se kaže celo neki verski prerod, posebno med tako zvano inteligenco, ki je bila do zadnjega nositeljica modernega brezverstva (nacionalnega pozitivizma) in ki jo je ravno trpljenje zadnjih petih let kakor tudi strah pred komunizmom spravil zopet k pravi pameti. Toda versko prebuditelj je treba pripisati v glavnem zglednemu zadržanju poljske duhovščine napram zasedbenim oblastem v vojnih letih 1939-1945. Poseben prestiž je užival krakovski kardinal Sapieha, ki je v tistih žalostnih letih predstavljal vedno poraženo, toda nikdar ukročeno Poljsko.

To uporno stališče napram boljševiškim in nemškim okupatorjem je zahtevalo od poljskega naroda mnogo krvi. Tretjina njegovih najboljših duhovnikov je v obrambi najvišjih človeških idealov in načel tvegalo in tudi žrtvovalo svoje življenje. Dandanes stoji budno na straži deset tisoč poljskih duhovnikov, kar pa ne zadostuje za 26 milijonov poljskih katoličanov. Da bi dopolnili izpraznjena mesta, bi bilo treba po četvoriti število sedanjih duhovniških kandidatov za dobo dvajsetih let.

Prave svobode dandanes ni več na Poljskem. Cerkveno življenje je potisnjeno ali je vsaj na tem, da bo potisnjeno v cerkve in zakristije. Kat. akcija je ohromela zaradi novih postav, ki omejujejo svobodo udruženja. Njeno delo nadomeščajo v manjšem obsegu marijanske kongregacije in razne verske bratovščine. — Tiskovna cenzura in kontingentacija papirja omogočata komunistični vladi natančno kontrolo vseh katoliških publikacij. Niti papeške okrožnice ne morejo uteči tej kontroli. Domačih škofovskih okrožnic ni mogoče razširiti po tisku. Veliki krakovski tednik »Tigordnik Powsredny«, ki

bi imel lahko sto tisoč naročnikov, more izhajati samo v 14 tisoč izvodih. Pomanjkanje duhovne hrane občutijo posebno izobraženi krogi, ki nimajo na razpolago velikih informativnih publikacij, kot so razširjene na Zapadu.

Zahrbtn udarec na krščansko vzgojo pomenijo tako zvalne »mladinske hiše«, ki se po nekem dobro zamišljenem načrtu razširjajo po vsej Poljski in ki kažejo odločno laičen (brezverski) značaj. Šola je sicer še svobodna, toda izbira šolskih knjig in nastavljenje učiteljev je odvisno od vlade. Izpraševalci, ki jih določa država, se rekrutirajo med osebami, ki so vdani pristaši skrajne leve, in sicer pod krinko, da so boljše kvalificirani.

Cerkvena posestva (razen v pokrajinah, ki so bila nekaj pod avstro-ogrsko monarhijo in kjer so imele cerkve velika posestva) so ostala nedotaknjena. Toda prodaja ali zamenjava teh posestev je odvisna od države, ki kaj takega redkokdaj dovoli. O načinu, kako naj se zemlja obdela, odločajo izključno kmetski sindikati.

Sedanja vlada je pod kontrolo komunistične partije, kateri načelujejo Poljaki, ki so se »zgradili« v letih 1920-1944 v Moskvi ali ki izhajajo iz tajnih komunističnih šol iz leta 1919.

Če pomislimo, da vladujoča stranka v primeru hujšega pritiska ne more računati na vdanu potrpežljivost Poljakov, je zelo neverjetno, da bi prišlo v doglednem času do hujših preganjanj poljskih katoličanov. Verjetno pa je, da bodo skušali poljski komunisti razviti svojo gonjo proti poljski duhovščini ter ji naprtiti razne zločine nemoralnosti, valutnih spekulacij in špijonstva, prav kakor se to godi v ostalih kominformističnih državah. (Dalje prihodnjé)

Koledar za prihodnji teden

26. junija. NEDELJA. Tretja po binkoštna. — Janez in Pavel, mučenca. Bila sta brata in odličnega stanu. Živela sta v Rimu. Pod Julijanom Odpadnikom sta bila obglavljena, ker se nista hotela odreči krščanski veri. V naših krajih jima je posvečena župna cerkev v Miljah.

27. PONEDELJEK. Hema (Ema), vdova, svetnica z naših slovenskih tal.

28. TOREK. Irenej, škof, odličec med cerkvenimi očetmi prve dobe.

29. SREDA. Peter in Pavel, apostola. Zapovedan praznik. Peter je bil po svojem služabnem položaju prvak apostolov in vidni poglavar Cerkve. Pavel pa je bil najodličnejši med apostoli po svoji vseobsežni delavnosti za razširjenje vere.

30. ČETRTEK. Spomin sv. Pavla — Lucija, devica.

1. julija. PETEK. Praznik presv. Rešnje Krv. — Pobožnost prvega petka.

2. SOBOTA. Obiskovanje Marijino. Spominja se Marijin obisk pri sorodnici Elizabeti, omenjen v sv. pismu. — Prva sobota.

Kulturni obzornik

Ob smrti pesnika Otona Župančiča

V soboto 11. t. m. je umrl Slovenec, ki je spremljal usodo svojega naroda desetletja in desetletja, ki je pel svojemu narodu čudovite himne, ki je pisal trpke besede ob težkih preizkušnjah slovenskih ljudi. Za večno je zatjnil oči Oton Župančič, velik slovenski sodobni poet, ki je v družbi Cankarja, Murna in Ketteja dvignil blagovročnost naše besede do neslutnih harmonij. In ko je trojica umrla, je Župančič pel dalje do zadnjih dni svojega življenja.

Pesnik je bil v ospredju slovenskega kulturnega življenja desetletja. Zato je moral do vseh pojavov zavzeti svoje stališče. Večkrat se je pri tem tudi zmotil. Sam je svojo zmoto spoznal in jo je popravljal. Vendar, bil je človek in motiti se je človeško. Ob njegovi smrti ne mislimo na njegove zmote in — včasih nerazumljive poti. Danes občudujemo njegovo veliko delo, njegove nepozabne pesnitve. Tisočkrat smo z nepopisnim notranjim doživljenjem izgovarjali, recitirali njegove verze. Včasih sami sebi v skritih domovih; drugič spet v šolah in potem na najrazličnejših proslavah in akademijah. Župančič je pisal za vse priške in za vse si lahko našel

odgovarjajoč verz. V svoji zadnji pesniški zbirki »Zimzelen pod snegom« išče pesnik miru, išče spet svojo pesem, ko poje:

Ti, ki sem te v mladosti srčno ljubil in si mi v bojih stala vsch ob strani, v slovenstva trdi tlaki sem te izgubil, pesem...

Župančič je iskal spet svojo pesem v samoti. Pojavlja se mu najčehče v obliki spominov, v starčevskem ocenjevanju lastnega življenja. Oglašča se hrepenenje po smrti, po onostranskem pokoju. Toda v tej zbirki ni še našel pokoja in konca blodenju.

V soboto pa je prispel v večni pristan. Breze v lozah za njegovo belokrajnsko vasjo, o katerih je tolikrat pel, so se neme sklonile in ljudje na belokrajnski njivi so obstali. Obstal pa je za trenutek skoraj vsak slovenski človek, do katerega je prišlo sporočilo o pesnikovi smrti.

Njegova duša se je sprostila teže telesa. Zdaj je razgled prost. Danes so njegova spoznanja brez meja. Naj mirno počiva v slovenski zemlji, ki ji je zapel najlepše himne.

J. P.

Švicarski list o predstavi „Slehnika“ na Repentabru

Dopisnik švicarskega lista »National-Zeitung«, ki izhaja v Baslu, je prisostvoval predstavi »Slehnika« na Repentabru ter je objavil v svojem listu z dne 10. junija dolg uvodnik o tej lepi prireditvi. Slovenci imamo to nesrečo, da smo majhen narod in nas drugi zaradi tega radi podcenjujejo. Ta članek pa je razveseljavajoč, ki kaže, da se tudi širši svet za nas zanima in nas skuša razumeti ter predstaviti v pravilni luči. Glede igre in scenarije piše »National-Zeitung«, da le malo zaostaja za prireditvami te vrste v Salzburgu, kar je za prireditelje in igralce zelo laskavo priznanje.

V zvezi s predstavo »Slehnika« piše list med drugim: »Ta predstava naj bi dokazala in tudi je dokazala, da na Svob. trž. ozemlju, kamor ne sega rdeče Titovo nasilje, živijo Slovenci, ki niso niti kominformisti niti titovci, marveč — naj so katoliško, liberalno ali narodno misleči, delavci ali kmetje, — pristaši za: hodne svobode, Slovenci, ki se priznavajo k zahodnemu svobodnemu svetu in želijo, da jih zahodni svet kot take prizna. Vsakdo, ki je prisostvoval tej prireditvi, je vedel, da gre za demonstracijo za slovenstvo v splošnem, ki se tudi v Trstu čuti narodnostno ogroženo in za svobodno slovenstvo v posebnem pomenu, ki v Titovi »ljudsko-demokratski« republiki Sloveniji ne more več živeti.«

Tako vidimo, da z resničnim kulturno-prosvetnim delom na tem majhnem ozemlju rešujemo nele naš ugled, marveč nepotvorjen ugled celega slovenskega naroda.

nalogo, da društveno imetje skrbno upravlja in ga ohrani. Delovanje Alojzijevišča je bilo redno; gospodarsko je bil zavod na trdnih nogah; zakrivila se ni nikaka nepravilnost, ki bi ustvarila »težji slučaj« ter nujnost posega višjih oblasti. Navedeni razlogi so nezadostni, krivični, narekovani zgolj iz naklepa, da se uniči slovenski zavod v Gorici. Zato smemo trditi, da je odlok o razpustitvi nezakonit, ker ni postavno utemeljen.

Razpustitev odbora je izvala med Slovenci silno razburjenje. Slovenski duhovniki so sestavili obširno spomenico o Alojzijevišču. Dva stolna kanonika sta odšla v Rim ter predala spomenico državnemu tajniku kard. Pacelliju (sedanjemu sv. očetu) ter apostolskemu nunciju pri italijanski vladi msgr. Duca-Borgonciniju. Pri odločitvah organih sta točno in obširno pojasnila zadevo Alojzijevišča ter zahtevala preklic prefektovega odloka o imenovanju komisarja. Tudi najvišje politične oblasti so bile zadevno zainteresirane, a fašistične oblasti so ostale gluhe.

Ponovno zatorej zahtevamo, naj se nam vrne, kar nam je bilo krivično odvzeto. In kot je bilo nezakonito že samo imenovanje prefekturnega komisarja, je bilo nezakonito vse njegovo poslovanje, zlasti še prodaja zavoda, za katero sploh ni bil pooblaščen.

Gospodarski listek

Nazadovanje sviloreje v Italiji

Pred vojno so vzgojili italijanski svilorejci letno 50 alt še več milijonov kg svilodov. Sploh je bila Italija v tem pogledu prva v Evropi in je njena proizvodnja daleč prekašala proizvodnjo vseh evropskih držav. Na celem svetu pa je Italija zavzemala 3. mesto, in sicer za Japonsko in Kitajsko.

Prva povojna leta je bila italijanska proizvodnja svilodov še znatna, lansko leto pa je padla na 10 milijonov kg, letošnja pa ne bo dosegla niti te višine. Letos vzgajajo sviloprejke iz okoli 100.000 unč semen (ena unča = 30 gramov). Od te količine odpade na provinco Treviso 45.000 unč, na videmsko provinco pa 34.000 unč, na obe torej več kot 3/4 celotne količine v državi. Izgleda, da je sviloreja v ostalih italijanskih pokrajnah sploh izgubila vsako važnost.

Kaj pomeni to? Italijanska svila je bila cenjeno blago, katerega je Italija večinoma izvažala in dobila zanj zlate valute, ki so predstavljale važno postavko v italijanski zunanji trgovini. V Italiji je danes

Socialna šola

PRAVIČNA CENA

Ko smo v našem zadnjem članku govorili o vrednosti, smo rekli, da se vrednost praktično izraža v ceni. Pravična cena odgovarja pravični vrednosti in jo moramo ločiti od vrednosti, ki jo ima kaka dobrina na trgu. Na trgu vlada namreč tako imenovani tržni mehanizem cen, ki je odvisen od ponudbe in povpraševanja. Čim večja je namreč ponudba kakega blaga na trgu, tem nižjo ceno ima, obratno pa ima isto blago tem višjo ceno, čim manjša je ponudba na trgu. Toda dejstvo, da za kako blago zahtevamo ali plačam višjo ali manjšo ceno z ozirom na njegovo trenutno razpoložljivost, ne ustvarja pravične cene. Prav tako ne moremo govoriti o pravični ceni, če jo oblastno po čisto svojih vidikih določa država ali kaka druga oblast, blagovna borza, in tako dalje.

Kako se določi pravična cena? Pravična cena se določi s skupno cenitvijo vseh v poštev prihajajočih činiteljev, torej ne samo prodajalcev in kupcev, ampak vseh, ki so sodelovali pri ustvaritvi določene dobrine, katero ocenjujemo.

Dejanska tržna cena ne odgovarja vedno pravični ceni. Prečesto je dejanska cena posledica špekulacije raznih mešetarjev in špekulantov, ki jo poženejo kvišku. V nekaterih nasprotnih primerih je cena postavljena prenizko, tako da ne odgovarja niti proizvodnim stroškom, kakor na primer pri gospodarskih dumpingih, kjer skuša kak trgovec ali koncern

spodriniti svojega konkurenta na trgu in vrže blago na trg po ceni, ki je včasih nižja od proizvodnih stroškov.

Tudi tržni mehanizem, ki smo ga na kratko že omenili, ne ustvarja pravične cene, oziroma vsaj navadno ne. Na trgu je vedno tako, da poganjajo kupci cene navzdol, prodajalci pa navzgor. Ravnotežje, ki se med njimi doseže, ne odgovarja pravični ceni, marveč navadno znaga ena ali druga stran. V sistemu svobodnega tržnega mehanizma cen se dejanska cena še najbolj približa pravični ceni takrat, kadar tekmovalje med kupci vsaj približno odgovarja tekmovalju med prodajalci. (Dalje)

Slov. Alojzijevišče krivično odvzeto

Zadnjih smo objavili vsebino prefekturnega odloka št. 5868 z dne 28. oktobra 1930, s katerim je bil razpuščen Alojzijeviški upravni odbor ter imenovan prefekturni komisar v osebi podprefekta g. kom. adv. Edvarda Spasiano. Danes hočemo priložiti, da je bil ta odlok nezakonit.

Zakon, ki ureja nadzorstvo provincialnih političnih oblasti nad udruženji in društvi, je znani »R. Decreto-Legge od 24. jan. 1924, št. 64«, ki v členu 2. odreja, da sme prefekt razpustiti društveni odbor ter imenovati izrednega komisarja samo v »težjih slučajih in v nujnih okoliščinah«. Komisar ima zgolj

Kmalu so bili pri »Turkizu«, ki je stal resno in oholo sredj stoletnih hrastov kakor kak alzaški dvorec in se ponosno razgledoval po morju.

Presvesovim je bolj ugajala »Ker-Mimje«, Yholdyjevim pa »Turkiz«. Ujec je rekel, da bi se še obrniti ne mogel v majhni zeleni škatici »Ker-Mimje«, Lolita pa da bi se zgubila v prostranih sobanah »Turkiza«.

Nekaj dni so porabili, da so se nastanili in uredili, ker so privlekli s sabo mnogo kovčegov; šele zatem se je začelo življenje kakor v letoviščih.

Dominik je životaril kakor izrusvano drevo in nekaj dni se kar ni mogel privaditi novemu kraju. Gospa Yholdy se je nadejala, da bo prve dni bolj žalosten in strt, zato se ni dosti zmenila za njegovo otožnost. Mladenčca pa je težilo več stvari,

da se ni mogel nikjer prav počutiti. Pogrešal je župnika Firmina, a še bolj mu je bilo dolg čas za dečki. Mati mu nikjer ni dala miru in ujec mu je bil venomer na ušesih — — Presvesovih, ki si še nista uredili stanovanja, tudi ni bilo nič k njim, da bi jih razvedrili s svojo dobro voljo.

Dominik je iskal samo primernege prostorčka, kjer bi se v tihoti bavil sam s seboj. Kmalu ga je našel. Nad Claireskim gozdom se je razprostirala goljava, kamor je zahajal zjutraj in zvečer. Tu je najlaže preudarjal in v miru prebiral misli, kakor je hotel.

Niti osemnajst let nima, pa zmerom bolj uvideva, kako silno resna stvar je življenje, ki nalaga človeku, da ga preživi kolikor se da pošteno. Da, hoče se odpočiti, da bo pozimi laže delal — — Malo bo počakal, da se upokoji od razno-

Zaključna številka Mlade setve

Tretji letnik Mlade setve je zaključen s koncem šolskega leta. Če bi kdo premeril vse težave, ki jih je imela ta revijica od svojega začetka do danes, potem bi moral ugotoviti, da je zmožna življenja, ker je kljub vsem nasprotovanjem obstala. Nastala je v času, ko na Primorskem še ni izhajal noben drug demokratičen list kot edino Slovenski Primorec. Edino v tem listu je Mlada setev našla priporočilo. Ko pa se je uprava obračala na nekatere, danes glasne demokrate, te revije niso hoteli podpreti, ker je bilo to takrat še nevarno. Le redki tržaški Slovenci so že tedaj videli velik pomen revije, v katero so poskušali pisati tamkajšnji dijaški. Od tedaj do danes je zrasla revija v tržaški dijaški list, mimo katerega noben pošten literarni zgodovinar ne bo mogel. Uredništva in sodelavcev ne moti nerazumevanje nekaterih političnih prenapetežev, ki Mlade setve v svojih časopisih niti ne omenjajo. Če pa le kdaj pa kdaj kdo zapiše kako vljudnostno vrstjico, govori iz nje otipljivo vprašanje: »Kaj pa je tebe treba bilo...« Mladi dijaški rod, ki je ustvaril že svojo trdno organizacijo okoli Mlade setve, se za vse je neprijazne

obrazil ne meni, ampak gradi in bo gradil dalje. Politični prenapeteži, ki kukajo iz zaadelane stene, pa naj ostanejo, kjer so. Novi rod bo šel mimo njih.

Pravi Slovenci, ki jim ni slovenstvo samo na jeziku in jim ni samo molzna krava, pa pozdravljajo mladi dijaški list. Veseli so pogumnega nastopa tržaških dijakov in dijakinj. Tako se mladina urašča v slovensko duhovno bogastvo in ga s svojimi prvimi literarnimi prispevki poživlja. Zapadni del Slovenije prispeva tako s svojo prvo žetvijo, ko se je po dolgem in mučnem spanju narodnostno prebudil.

Zadnja številka Mlade setve ima kazalo za ves letnik. Iz njega je razvidno, da si je revija pridobila krog sodelavcev predvsem med dijakimi z višje gimnazije in učiteljskega v Trstu. Razen tega pa so pisali v list tudi nekateri profesorji. Dijaški literarni krožek je vodil in list uredjal prof. Jože Peterlin.

Listu želimo v novem šolskem letu spet krepki razmah. Vsem Slovincem pa ga toplo priporočamo, da ga bero, da ga mladina naroča, da ga starši svojim otrokom kupujejo, skratka: vsi pravi Slovenci naj Mlado setev podpro!

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

Morje je bilo prekrasno, čisto in mirno ko brušen turkiz.

Ladja je bila pripravljena in kapitan je komaj čakal, da čimprej odplovejo. Voda je hitro upadala in ko se je vijak začel vrteti, je dosegel blato, da se je za ladjo vila kalna brazda.

Dominik je gledal — a ni skoraj nič videl — kako je slikovita Poroniška pokrajina izginjala na obzorju. — Pliskavice so se zaganjale iz vode in se poigravale ob ladji kakor otroci. Lolita jih je z veseljem opazovala, Dominik pa se je mudil s svojimi mislimi drugod, v daljnih daljavah Vogezov... Oziral

se je po neznanu pokrajini, ki je vstajala pred njim, in mislil na svoje revne fantiče, ki bi tako radi potovali po teh krajih; sklenil je, da bo o tem še razmišljal.

Vozik so se že dobre tri četrt ure. Obrisi otoka so postali jasnejši in Dominik se je nezavedno obrnil proti otoku, ki je bil majhen pa lep, prav kakor Lolita.

Ko so pripluli do pristanišča, jim je mahala v pozdrav množica ljudstva, ki se je zbralo ob obali, znanci in prijatelji, pozdravljali jih je tudi Chaiseski gozd, obrobjen z vednozelenim hrastjem, sinji zaliv in obal des Dames; na vodi so se zibali ribiški čolni z modrimi jadrin in vitki čolnički galebje barve; na bregu so stali majhni osli, sivi kakor noirmoutierski prah, in ženske v značilnih avbah, in daljavi proti Guérinièrni pa je bilo videti mljane na veter, katerih pisana

krija so se vrtela v zraku. Ta pisana slika se je zdela izletnikom silno smešna, vendar jim je tudi močno ugajala.

Sicer pa so bili potniki prav lepo sprejeti. Na pomolu jih je pričakoval zastopnik družbe, ki je dajala stanovanja v najem; in vsi so postali izredno dobre volje in zadovoljni s krajem, ko so gredoč v svoje stanovašišče krenili skozi Chaiseski gozd. Tu in tam se je prikazala prijazna vila, vsaka drugačna in vsaka drugače obrnjena. Nekatera je bila kakor igračka, zgrajena na skali, ki je visela nad morjem, druga pa se je postavljala kot kakšen svetilnik, a skoraj vse so bile zakopane med mizoze, borovce in hrastje.

Najprej so prišli do »Ker-Mimje«; bila je to prijazna vila kakor njeno ime in dosti lepša kot na fotografiji.

676 svilopredilnic, ki so zaposlovali v srednjem nad 30.000 delavcev, vse svilopredilnice pa so imele možnost predelati letno 60 milijonov kg svilodov. Kako si bodo razdelile te svilopredilnice letošnje proizvodnje ne celih 10 milijonov kg? Očitno bodo mnoge ostale zaprte, tisoči delavcev bodo ostali brezposelni, država pa tudi ne bo dobila zlatih valut.

Kje tčijo vzroki padcu proizvodnje? Očitno se kmetovalcem ne izplača sviloreja, zaradi nizkih cen svilodov. Država letos sicer jamči ceno 300 lir za kg svežih svilodov, a izgleda, da je ta cena za sviloreja preniška, višje cene pa ni mogoče dati, ker bi morala država preveč žrtvovati.

Dejstvo je namreč, da je zavzela Japonska s svojo poceni proizvodnjo ves svetovni trg in italijanska naravna svila ne more vzdržati konkurenčnih japonskih cen. To bi bil en razlog padca italijanske sviloreje, drugi pa tiči v umetnih tkaninah, predvsem v najnovejših iz najlona, ki vedno bolj izpodrivajo naravno svilo. Ves razvoj oblačilne stroke kaže, da je minila doba, ko je gospodarila naravna svila, ki pa ostane kljub temu najbolj priljubljena tkanina.

Tudi z rižem so težave

Z rižem posajena polja v Italiji računajo na 136.000 hektarjev in pričakujejo pridelek okoli 6 milijonov q riža. Ker je še od lanskega leta ostalo mnogo riža neprodanega v skladiščih, se Italija pogaja z državami, ki sodelujejo v okviru Marshallovega plana, za oddajo odvisnih riževih količin. Največ riža želijo Angleži, in sicer skoraj pol milijona q, katerega potrebujejo predvsem za prednjo Azijo. Pogajanja pa se vršijo tudi z zahodno Nemčijo, ki želi 100.000 q, z Belgijo za isto količino in s Francijo za 50.000 q.

Limoni iz Afrike

In sicer iz francoskega Alžira delajo danes že prav hudo konkurenco italijanskim, ki so bili do sedaj brez konkurence. Pred vojno je znašala letna proizvodnja limonov v Alžiru okoli 700.000 q letno, lanske leto 900.000 q, letos pa celih 1.750.000 q. S tem je dosežena proizvodnja srednje italijanske letine. Tako si lahko razlagamo, zakaj so na italijanskih trgih limoni sorazmerno poceni.

Brda s Slovenijo tako, da zgradijo železniški predor z Reke v Plave v Soški dolini, ter cesto iz Korškega preko Smavra do Nove Gorice. Danes veže Brda z Jugoslavijo ena edina cesta preko hribovitega Vrhovlja in še ta pot je v strašnem stanju. Kot je bila nekdanj Rezija odsekana od Avstrije, tako so danes Brda od Jugoslavije.

Obljubljali so nam moderne ceste in vodovode. Sedaj pa so nam rezervirali kamione, avtomobile, motorna kolesa, tako da sploh ne potrebujemo cest. In o vodovodih danes nihče več niti ne sanja.

Obljubljali so, da bodo dali kolonoma graščinsko in cerkveno zemljo; v resnici pa so jo poddržavili in iz kolonov ter polkmetov ustvarili državne hlapce in dninarje. Obljubljali se ukinitve davkov in dajatev, naložili pa so neznošna bremena. Obljubljali so blagostanje, prinesli pa so pomanjkanje in glad. Obljubljali so svobodo in prostost, pa so nam zaprli usta; obljubljali so versko svobodo, a danes cerkvniki ne sme pobirati niti milošinske v cerkvi!

Gročane

Nasa župnija je ena najstarejših na Tržaškem. Več drugih župnij se je sčasoma odcepilo od nje. Nekdaj so celo iz dve uri oddaljene Katinare prinašali mrliče na naše pokopališče. Tragično pa je, da je danes stara župna cerkev, ki je odtrgana od svojih otrok, prazna, zapuščena in brez duhovnika. A kljub temu so ljudje iz Gročane ostali dobri. Niti eno uro dolga pot jih ne zadržuje, da ne bi prišli k nedeljski sveti maši. V velikem številu so se udeležili lepe verske igre »Slehernik« na Repentabru. Sedaj pa se že veselijo, kdaj bodo poromali na Sv. Višarje. — Zaman pa jih hodijo vabiti s korierami na prvomajske in podobne druge prireditve. Kljub gorkim vabilom in toplemu prigrvarjanju odhajajo korriere prazne. Zanimivo pa je, da ljudi niso hoteli peljati do župne cerkve, ko so hoteli iti k sv. maši, ampak je korjera odhajala prazna z dvema osebamama proti Trstu.

Gročani, kar tako naprej!

coski Francoz, samo slovenski potstane v Trstu in Gorici Italijan, na Korškem Nemec, drugod pa inter-nacionalist. »Soča« priporočamo, naj te lekcije ne pozabi tako kmalu. Sicer pa, saj bo imela še večkrat priliko, da jo bo lahko ponovila.

General Ridgely Gaither odhaja

Dne 14. t. m. je brigadni general Ridgely Gaither odstopil svoje mesto generalnega ravnatelja za civilne zadeve ZVU na anglo-amerškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja brigadnemu generalu Clyde Davis Eddleman-u.

Tridnevica

Tridnevica v čast presv. Sreča Jezusovemu bo v dneh od 23. do 26. junija pri sv. Ivanu v Gorici. Vsak dan bo zjutraj ob 6.30 sv. maša z govorom, zvečer ob osmih pa govor z blagoslovom. Sklep bo v nedeljo ob štirih popoldne.

ZA »KATOLIŠKI GLAS«

Cerkev sv. Vincencija, Trst za kat. tisk 2190; zbirka darov župnije sv. Vincencija za sklad »Kat. glas« 531; Bazovica 1000.— lir.

Športni teden

TENIS — V evropskem polfinalu za Davisov pokal se bodo pomerile sledeče reprezentance:

Francija — Madžarska

Italija — Jugoslavija

Jugoslovanske barve zastopata Mitjč in Palada.

Francozi priredijo vsako leto kolesarsko dirko »Tour de France«. Letošnja proga je dolga 4800 km.

V Turinuse vršijo veslaške tekme, katerih se udeležujejo tudi Jugoslovani.

BOKS — Italo-amerikanec La Motta je zdelal svetovnega prvaka v srednji kategoriji Cerdansa. Francoza tolaži zavest, da je spravil ob priliki boja 40 tisoč dolarjev.

Nogometno prvenstvo tretjega razreda — »Udinese« je tretjerazredni prvak pred moštvo »Libertas«, ki je v zaključni tekmi remizirala z Goričani. Izstopijo Centesco, Montebelluna in Suzzara, ki zasedajo poslednja mesta v razpredelnici.

Zahvala

Učiteljica Pavla Makuc se najsrčneje zahvaljuje vsem dobrotnikom, prijateljem in znancem, ki so z versko tolažbo in telesnimi deli usmiljenja osladili pokojni sestrini Elizabeti Makuc zadnje dni življenja ter s svojo številno udeležbo pri pogrebu pokazali, da tudi desetletja ne pogase ljubezni, ki so jo zanetile pri srčne razmere nekdanjih zlatih solskih dni.

Odgovorni urednik: Stanko Stanin
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Dopisi

Bazovica

Na binkoštni praznik smo imeli pri nas prvo sv. obhajilo. V začetku priprave so se zbrale matere in se med seboj pogovorile, kako bodo pomagale svojim otrokom za vredni prejem prvega sv. obhajila. Sklenile so, da bodo od svoje strani podprle prizadevanje g. župnika. Dobro tudi vedo, da njihova skrb ne sme segati samo do prvega sv. obhajila, ampak je treba otroku stati ob strani tudi kasneje. Otroki ne sme biti prepuščen čisto sam sebi. Njihov trud je bil kronan z uspehom. Ko so gledale svoje otroke, kako so resni v procesiji šli v župno cerkev, kako so se lepo vedli med slovesnostjo in pobožno pristopili k angelski mizi, so se čutile gotovo bogato poplačane. Lahko so se prepričale, kako brezkernje in ravnanje tistih mater, ki svojim otrokom trgajo vero iz srea in preprečujejo božji milosti, da bi blagodejno delovala v njihovih srcih.

Svojim mlajšim bratcem in sestricam so ob tem srečnem dnevu peli šolski otroci. Dolgo so se morali pripravljati, da so lahko prvoobhajancem in njihovim materam napravili to veselje. — Pri popoldanski pobožnosti so se prvoobhajanci izročili Mariji v varstvo. Prosili so jo, naj jih ona čuva pred nevero in umazaniam grešnim življenjem. Z obnovitvijo krstne obljube pred Najsvetejšim se je zaključil ta prelep dan.

Draga

Na praznik Kristusovega vnebohoda smo imeli tu lepo slovesnost. Blagoslovljena je bila nova Marijina kapelica. V naši majhnj vasi se je zbralo okrog tri sto ljudi. Največ je bilo mladine, pa tudi precej mož. Prišli so iz Gročane, Peska in Bazovice. Najprej je bil blagoslov kipa, nato procesija in lep govor. V govoru je g. župnik poudaril, da bo Marija, ki je slovenski narod varovala v vseh časih zgodovine, rešila našo domovino tudi sedanjega brezboštva. Marijino znamenje naj Dražane spominja, da bodo ostali zvesti Bogu. Mati, ki je postavila to kapelico padlima sinovoma v spomin, je s tem postavila najlepši spomenik tudi ostalim preteklim vojnam. Ko mnogi postavljajo znamenja brez križa, mora biti za nas katoličane ravno križ tisto znamenje, ki nas spominja naših dragih. Kakor vedno, mora biti tudi v sedanjih časih v naših srcih neločljivo združena ljubezen do Boga in domovine.

Naše veselje je bilo nekoliko skrajšano, ker se ni oglašil ob naši slovesnosti zvon iz cerkve sv. Elije, ki je onstran meje.

Iz Brd

Komunistične obljube

Kaj vse so nam komunisti obljubljali pred priključitvijo! In vse je bilo sleparija!

Obljubljali so nam, da povežejo

Za ljudskošolsko mladino

se bo vršilo v nedeljo 26. t. m. ob zaključku šolskega leta veliko zborovanje v lepem števerjanu. Ob štirih popoldne blagoslov in zahvalna pesem s kratkim nagovorom v cerkvi. Nato ob 5 in pol preprosta akademija v grajski dvorani. Sodelujejo otroci iz vseh naših šol. Pridite, otroci, da se Bogu zahvalite za milost krščanskega nauka in za vse drugo dobro, kar ste v preteklem šol. letu prejeli. Naj pridejo z vami tudi starši in drugi prijatelji. Iz Gorice bo vozila korjera.

Nova maša

V nedeljo dne 26. junija bo v Benetkah posvečen v mašnika slovenski kapucin p. Gabrijel (Franc) Česnik, doma iz Klenka pri št. Petru na Krasu. Novo mašo bo pel v Štandrežu pri Gorici v nedeljo dne 3. julija ob 10. uri. Naslednji dan, t. j. v ponedeljek 4. julija bo g. novomašnik maševal v Gorici pri sv. Ivanu ob 6.30 in bodo tretjeredniki in tretjerednice imeli skupno sv. obhajilo. Udeležite se tudi drugi verniki.

† Vladimir Nazor

V Zagrebu je umrl 20. t. m. znani hrvatski pesnik Vladimir Nazor, star 83 let. Rodil se je na otoku Braču. S svojimi umotvori je izredno obogatil hrvatsko književnost. Tudi njega je na stara leta zajela komunistična politika, ki je pod krinko OF zagospodovala na Hrvatskem, in ga je v propagandne svrhe potisnila v ospredje: postal je predsednik prezidija hrvatskega sabora.

vrstnih občutkov, ki so zaplali v njem, in ko bo vse gledal v jasnejši luči, bo pisal župniku in mu natančno razložil svoje duševno stanje.

Misel o vrednosti človeškega življenja in še druge misli, ki jih niti poznal ni, dokler ni začel hoditi v patronaž, so mu koptljale po glavi in ga vznemirjale od prvega dne, ko je prišel v Noirmoutier, kot bi se bale, da jih ne bi izrinile katere druge.

Dominič se je rad vdajal takim mislim, jih svederal in vrtal po njih na samotnih sprehodih, kjer je užival tihoto obale, ki je bila posledaj tako rekoč samo njegova. Skoraj vedno je bil tukaj sam med nebom in morjem. Okoli njega je cvetel moder osat in suhe rože, od katerih se je širil vonj po medu. Tu je sameval zapuščen stolp, edina človeška zgradba na vsej goljavi,

ki je nekoč služil za mlin, sedaj pa so se nanj ozirali mornarji, da niso zgrešili smeri; včasih je bil last nekoga starega Gauthierja, pa so ga imenovali kar Gauthierjev stolp.

Še dalje se je raztezal ozek trak zemlje in se ovijal kakor slabotna roka, ki misli v svoji nespameti obje-ti ves Ocean; v daljavi so se ob bregu belile vasec Vieil, Madeleine in Blanche.

V tem kraju, ki je bil Dominiku prav všeč, bo torej prebil poletje — — — Imel bo dosti neba, dosti morja, zemlje pa čisto malo, kakor si je želela njegova duša, ki je komaj čakala, da odnese s sebe vso zemeljsko navlako in poleti v nebeske višine.

Čez nekaj dni je že začutil, kako blagodejno vpliva nanj prelepa narava.

Polnoma se je prepustil prekrasni narodi, ki jo je užival na

vse pretege.

»Dosti bolj rdeč se mi že vidiš!« mu reče mati nekega večera.

»Saj se tudi mnogo bolje počutim. Noirmoutier je res izvrsten kraj in upam, da se bom do dobra odpohil.«

»Oh, ubožec, le odpočij se, saj si krvavo potreben počitka!« odgovori mati in ga objame z neko pre-mišljeno ljubeznivostjo, ki je razodevala obenem ljubezen in oblast-nost.

NEKAJ STRANI iz Dominikovega dnevnika

Pravkar sem čital neko misel, ki me je presenetila, da sijo bom zapisal kolikor mi je ostala v spominu:

»Človek je kupa, ki si mora izklesati kip za lasten grob. Ni toliko na tem, ali je kip otroka ali mla-

denja ali odraslega moža ali starca, da je le tako lep, da se je vredno pri njem ustaviti in ga pogledati.«

Preudaril sem to misel in prišel do prepričanja, da kdor bi se ravnal po njej, bi še bolj delal samo in edino za svoj ubogi »jaz«, ki je sam zase tako strašno plchek in nestalen, da ni vreden, da bi se človek zmenil zanj!

Samo če bi dodal besedo Bog, tedaj bi dobil ta stavek pravi smisel in bi se moral glasiti tako:

»Človek je kupa, ki mora izklesati svoj lasten kip, da ga bo z veseljem gledal sam Bog, ki je največji Umetnik in neskončna Lepota.«

Res, vsak bi moral sovražiti svoj »jaz«.

Ako pa stisneš napihnjeno peno skoraj vseh človeških občutkov — celo takih, ki se zde na videz naj-manj sebični — kaj boš našel dru-

gaga kakor ta »jaz«!

Kako malo bodo vredni vsi naši zakladi, ko bomo prišli pred božjo sodbo in ko bo Resnica sama s svojo lučjo preiskala tudi najbolj skrite kotičke naših duš!

Zdaj sem se domisljal onega izreka v svetem pismu, ko pravi: »Nihče ne ve, ali je vreden ljubezni ali sovraštva.«

O, lepi moj Bog, daj, da bom vreden ljubezni!

Če je pa nisem vreden, ljubim kljub temu, saj veš, da sem narejen iz ila in poznaš mojo revščino!

Usmili se mladike, ki bi bila tako rada cepljena na tvoje božje debla, da bi se popolnoma zrasla s teboj!

Bogati mladenci v evangeliju so odšli, ker je bil bogat; jaz te rad bi bogastva ne bom zapustil.

Toda kaj bom sam, ko sem tako slab!... Gospod, hiti mi na pomoč! (Nadaljevanje)